

Dolda makthavare?

De politiska sekreterarnas roll i Region Skåne

Jakob Stenkvist
Martin Pehrsson

Abstract

I denna beskrivande studie undersöks vilken roll den politiska sekreteraren spelar för de politiska partierna i Region Skåne. Det undersöks även vilka möjligheter de politiska sekreterarna har att influera politiken. För att undersöka detta har vi utgått från tre maktforum. Information och bakgrundsmaterial har främst inhämtas genom samtalsintervjuer och en enkätundersökning. De politiska sekreterarna som intervjuats kommer från Folkpartiet, Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet. Detta för att visa hur det politiska inflytande skiljer sig mellan oppositions- och majoritetspartier. Resultatet av denna analys mynnar ut i en diskussion om vilka olika roller de politiska sekreterarna har i sina partier och vilka olika roller och arbetsuppgifter de innehar.

Vår ambition är att skapa en ökad förståelse för vilken funktion de politiska sekreterarna har mellan politiken och förvaltningen.

Nyckelord: Politiska sekreterare, politiskt inflytande, regionpolitik, Skåne

Antal ord: 8441

Innehållsförteckning

1	Introduktion.....	1
1.1	Inledning.....	1
1.2	Bakgrund.....	2
1.3	Syfte och frågeställning.....	4
1.4	Centrala begrepp.....	4
1.5	Metod och material.....	5
2	Intervjuerna.....	7
2.1	Arbetsuppgifter och arbetstid.....	7
2.1.1	Rekrytering.....	10
2.1.2	Mediekontakter.....	11
2.1.3	Om rollen.....	12
3	Analysen.....	15
3.1	Analys av maktforum.....	15
3.1.1	Maktforumet media.....	15
3.1.2	Maktforumet närhet till beslutsfattande.....	16
3.1.3	Maktforumet inflytande i partiet.....	17
3.2	Mellan politiken och förvaltningen.....	18
3.3	Enkätundersökningen.....	19
4	Sammanfattning.....	20
4.1	Slutdiskussion.....	20
5	Bilaga 1: Den politiska organiseringen i Region Skåne.....	22
6	Bilaga 2: Enkätundersökningen.....	23
7	Referenser.....	24

1 Introduktion

1.1 Inledning

De politiska sekreterarna är en yrkesgrupp som sedan den inrättades 1983 stadigt blivit större. Fem år efter inrättandet fanns det 73 personer som arbetade som politiska sekreterare i Sveriges landsting och kommuner, 2005 hade siffran ökat till ca 430 personer. När lagen trädde i kraft den 1 juli 1983 var syftet att förstärka de förtroendevaldas möjlighet till politiskt arbete och att de förtroendevalda politikerna skulle lägga mindre tid på administrativa uppgifter. De politiska sekreterarna skulle då i första hand hjälpa landstingsråden och kommunfullmäktige samt övriga förtroendevalda i partigruppen. (Pierre m.fl. s 1, 1988) Idag har arbetsområdena och arbetsuppgifterna breddats och vilken roll de politiska sekreterarna innehar kan variera kraftigt beroende på kommun, landsting och inte minst det politiska parti de är knutna till.

Vi har i vår uppsats valt att fokuserar på rollen som politisk sekreterare på en regional nivå samt vilka arbetsuppgifter de politiska partierna i Region Skåne fyller denna roll med. Hur passar rollen som politisk sekreterare in i den politiska verkligheten mellan politiken och förvaltningen? Har behovet av en politisk tjänsteman ökat? I så fall, vilken makt och vilka forum existerar för dessa personer.

Den politiske sekreterarens arbetsområde är vagt definierad och på Region Skånes hemsida beskrivs några generella arbetsfält de kan tänkas verka inom. (www.skane.se). Måste tjänsten/rollen som politisk sekreterare av naturen vara vagt definierad för att partierna själva ska ha möjlighet att fylla tjänsten med vad det finns behov för inom partiet? Är det ett demokratiskt problem när individer är förtroendevalda och samtidigt har sin huvudtjänst som politisk sekreterare i samma region där de verkar politiskt?

Den politiske sekreteraren är i en speciell position i gränslandet mellan politiken och förvaltningen. De är tjänstemän som har politiken som arbetsområde. Det gör i sin tur att de inte kan hållas ansvariga för politiska beslut som de arbetat fram material men inte varit med om att besluta.

"Politiken och tjänstemännen har var sitt tydliga uppdrag. För ett välfungerande samspel mellan systemen krävs en tydlighet i var gränsen går. Det är viktigt för att sedan utkräva ansvar." (Lindgren m.fl. 2008 s 6)

1.2 Bakgrund

Som tidigare nämnts inrättades tjänsten som politisk sekreterare för att vara ett särskilt stöd till de förtroendevalda. Men redan innan lagen inrättades fanns det personer som var anställda med liknande tjänst där huvuduppgift var att bistå de förtroendevalda. I samband med införandet av lagen om kommunalt partistöd, beslutade riksdagen att reglera den politiska tjänstemannens roll i lagen om politiska sekreterare, som trädde i kraft den 1 juli 1983. Skillnaden mellan lagarna är att kommunalt partistöd fördelas per mandat och utgår till samtliga partier i kommun-, landsting- eller regionfullmäktige. Medan inrättandet av politiska sekreterare inte regleras på samma sätt, och därför endast gynnar vissa partier. (Pierre m.fl 1988, s 18)

De politiska sekreterarna regleras genom kommunallagen 4:e kapitlet och §30 men det är kommunerna och landstingen/regionerna som själva har möjlighet att besluta kring denna form av stöd till sin förtroendevalda. (Hilborn m.fl. 2001 s 122) Detta är av essentiell vikt för att förstå de möjligheter och komplikationer som följer med rollen som politisk sekreterare på den regionala och kommunala politiska arenan. Ett flertal av de politiska sekreterarna i Region Skåne har även politiska uppdrag för regionen och det är en lämplighetsfråga som inte diskuteras i den föreliggande diskursen

Det finns olika definitioner av vad de politiska sekreterarna har för arbetsuppgifter. Riksdagens ordbok definierar en politisk sekreterare som en person som är anställd på grund av sin politiska åskådning för att biträda en politiker i hans eller hennes politiska verksamhet. (www.riksdagen.se) Region Skåne definierar politiska sekreterare som politiska tjänstemän, som väljs ut av respektive parti men som har Region Skåne som arbetsgivare. Politiska sekreterare är anställda för en mandatperiod i taget. Skillnaden mellan politiska sekreterare och vanliga tjänstemän är att de sistnämnda hjälper ett politiskt organ i sin helhet, inte ett visst parti. Partier som är representerade i regionfullmäktige har möjlighet att anställa politiska sekreterare. (www.skane.se)

För att förstå vilka maktförhållanden som råder i Region Skåne är det viktigt att känna till den parlamentariska situationen. Sedan valet 2006 har Region Skåne styrts av en majoritet av de borgerliga partierna och Miljöpartiet med moderaten Jerker Swanstein som Regionstyrelsens ordförande. Detta samarbete över partigränserna har sin uppkomst i att Sverigedemokraterna blev det fjärde största partiet i regionen med tio mandat. På båda sidor av blockgränsen fanns och finns fortfarande en ovilja till samarbete med partiet. (Stefan Brandt) De borgliga partierna bjöd in Miljöpartiet för diskussioner som mynnade ut i ett samarbete som går under namnet Femklövern. För att förenkla samarbetet mellan partierna i majoritet skapades en politisk stab under ledning av Torbjörn Lindhqvist. (www.femkloverniskane.se)

Det finns idag 23 politiska sekreterare anställda av Region Skåne exklusive Femklöverns politiska stab som består av en stabschef och informations- och mediaansvarig. Det 23 politiska sekreterarna fördelar sig på 14 män och 9 kvinnor. De politiska partierna får själv välja hur många politiska sekreterare de vill ha men det är främst kopplat till hur många mandat och regionråd partierna innehar. Fördelningen av politiska sekreterare ser i dagsläget ut så här i Region Skåne: Moderaterna 3 st, Folkpartiet 2 st, Centerpartiet 2 st, Kristdemokraterna 3 st, Miljöpartiet 3 st, Socialdemokraterna 4 st, Vänsterpartiet 3 st och Sverigedemokraterna 3 st. Dessutom finns det 13 st regionråd och 8 st gruppledare som representerar majoriteten och oppositionen. (www.skane.se)

Ett flertal av dessa personer innehar även andra uppdrag, vissa tyngre som i t.ex. regionfullmäktige och andra mindre i sina hemkommuner.

De större partierna, Moderaterna och Socialdemokraterna, har fler personer kopplade till sitt parti och har möjlighet att specialisera sina politiska sekreterare som mindre partier inte kan. De mindre partiernas politiska sekreterare arbetar istället mer riktad mot sina regionråd och arbetar ofta med övergripande frågor inom partiet och i regionen. (Mikael Persson)

Den politiska organisation i Region Skåne utgår från Regionfullmäktige (RF) där 149 förtroendevalda sitter. RF kan beskrivas som Regionens riksdag. Regionstyrelsen i sin tur kan beskrivas som Regionens regering. Där regionråden i sin tur kan ses som ministrar i de nämnder och beredningar som de sitter som ordförande för. För Region Skånes politiska uppdelning se bilaga 1.

Region Skåne ansvarar främst för följande verksamheter:

- Hälsovård, sjukvård och tandvård
- Kollektivtrafik, bussar och tåg
- Planering av investeringar i vägar och järnvägar i Skåne
- Stöd åt utvecklingen av näringslivet
- Arbete för en bättre miljö
- Olika former av övergripande stöd till kulturlivet i Skåne

(www.skane.se)

1.3 Syfte och frågeställning

De politiska sekreterarna i Skåne har sin anställning genom regionen men är starkt kopplade till ett politiskt parti. Vi vill i vår uppsats undersöka vilken funktion de politiska sekreterarna har i Region Skåne och i sin partiorganisation. Efter valet 2006 finns det i Region Skåne 23 st politiska sekreterare som dels är kopplade till regionråden, men även kan inneha andra arbetsuppgifter och arbetsområden. (www.skane.se)

Vårt främsta syfte är att undersöka vilken roll de politiska sekreterarna innehar i Region Skåne. De är en grupp av människor som inte är folkvalda och därför inte i samma utsträckning som förtroendevalda politiker kan ställas till ansvar för den makt och inflytande de potentiellt utövar. Dessutom har vi för avsikt att undersöka hur rollerna skiljer sig mellan ett stort parti, Socialdemokraterna och ett antal mindre partier, Folkpartiet, Miljöpartiet, och Vänsterpartiet. Samt om rollerna skiljer sig beroende på om en politisk sekreterare arbetar för ett parti i opposition jämfört med ett parti i majoritet.

Vår ambition är att en undersökning av de politiska sekreterarna i Region Skåne ger en ökad förståelse till den politiska processen i Regionfullmäktige. Samtidigt som läsaren får en insikt i hur de politiska sekreterarna förhåller sig mellan politiken och förvaltningen samt att en grupp människor som ofta står i skuggan av politikerna kartläggs och förs fram i rampljuset.

Frågorna vi avser att besvara i uppsatsen är:

- Vilken roll spelar den politiske sekreteraren i den politiska förvaltningen?
- Hur fungerar rekryteringen av de politiska sekreterarna?
- Vilka generella likheter och skillnader kan skådas mellan partierna?
- Har skillnaderna eller likheterna att göra med partiernas storlek eller ideologi?
- Vilket inflytande och makt har de politiska sekreterarna i sin organisation?
- Vilka maktforum finns att tillgå för de politiska sekreterarna? Samt hur utnyttjar de dessa maktforum?

1.4 Centrala begrepp

Makt: "Politik omfattar beteenden, idéer och institutioner som är relaterade till utövandet av makt. Av de många maktbegreppen väljs här det enligt vilken makt är en egenskap hos relationen mellan aktören/makthavaren och dennes omgivning. En aktör som förmår prägla sin omgivning har makt" (Lundquist 1993 s.28)

Detta är den definition av makt som vi anser bäst stämma överens med den politiska verkligheten de politiska sekreterarna är verksamma inom.

I denna uppsats handlar det i första hand om den indirekta makt de politiska sekreterarna om möjligt har att påverka sin politiska omgivning. När det diskuteras makt skiljer vi på den direkta maktutövningen och den indirekta. (www.ne.se)

En bra beskrivning av makten som menas i denna uppsats är "Makt är förmågan att förverkliga sina intressen" (Petersson s.6). Den beskrivningen passerar väl in för att beskriva hur maktbegreppet beskrivs och används i uppsatsen. Det är viktigt att poängtera att begreppet makt här inte ska tolkas som B:s möjlighet att påtvinga A vissa beslut eller dylika tolkningar då det inte är anpassningsbart när det gäller de politiska sekreterarna. Deras roll är inte att sprida en egen politisk agenda utan att arbeta som en länk mellan de folkvalda politikerna, tjänstemännen och partimedlemmarna.

Professionalisering: *"Kontexten för politik tror jag har förändras mer och mer och det ställs högre och högre krav på olika kompetenser som inte fanns förr"* (Johan Chytraeus). Det är tydligt från intervjuerna att politiken har professionaliserats. Detta gäller i stor utsträckning även de politiska sekreterarnas arbetssituation.

1.5 Metod och material

Vi avser att göra en beskrivande undersökning som till största del baseras på kvalitativt material i form av samtalsintervjuer, men för att komplettera bilden av de politiska sekreterarna kommer vi att använda oss av kvantitativt material i form av frågeundersökningar. Enligt Esaiasson m.fl. (2007, s 155) är det första man måste göra vid beskrivande analyser att skapa ett analysverktyg som fångar in de viktigaste aspekterna av samhällsfenomenet som skall undersökas.

De analysverktyg som vi kommer att använda oss av är maktforum och i vilka former det används av de politiska sekreterarna. Vi anser att en beskrivande studie på ett bättre sätt än en förklarande studie kan kartlägga de politiska sekreterarnas makt eftersom en sådan studie visar hur de politiska sekreterarna utövar sitt politiska inflytande. Då det inte finns speciellt mycket skrivet om de politiska sekreterarna förutom korta beskrivningarna och en utvärdering av lagen om politiska sekreterare skriven av Jon Pierre 1988, kommer huvuddelen av vårt material kommer från samtalsintervjuer med fyra politiska sekreterare. Vi har valt samtalsintervjuer eftersom det ger goda möjligheter att fånga upp svar som är oväntade. Samtidigt som det ger möjlighet till följdfrågor och att intervjupersonen i lugn och ro kan utveckla sitt resonemang. Det blir för oss som uppsatsförfattare lättare att gestalta hur de politiska sekreterarna uppfattar sin egen verklighet. (Esaiasson m.fl. 2007, s 285) Vi anser att intervjuerna är nödvändiga för att förstå den roll som de politiska sekreterarna spelar för regionen och inom sitt parti, detta eftersom förutsättningarna är så olika för de personer som innehar denna roll. När det rör sig om så få personer i en sådan speciell situation är intervjuerna, enligt oss, en förutsättning för att skapa en bred förståelse. Det finns klara problem med

intervjuer också, det är inte orimligt att svaren är annorlunda nästa gång de intervjuade svarar på liknande frågor. Vi är också medvetna om de intervju effekter som finns genom medveten eller icke-medveten påverkan från intervjuarna. (Esaiasson m.fl. 2007 s 265). Det är ändå författarnas uppfattning att materialet är av hög validitet även om svaren varierar mellan personerna med tanke på partitillhörighet och arbetsuppgifter.

Vi har valt att komplettera bilden av de politiska sekreterarna genom en enkätundersökning. Frågorna skickades ut via e-post och har sammanställts i en datamatrix. Syftet med denna har varit att samla in generell information om de politiska sekreterarna t.ex. hur många av dem som är högskoleutbildade, kön och ålder.

Information har i hög grad även hämtats från Region Skånes hemsida samt litteratur och rapporter som behandlar politikerrollen och förvaltningen. Vi har valt att avgränsa undersökningen till Region Skånes politiska sekreterare för att få en preciserad bild kring hur de politiska sekreterarna arbetar och använder sitt politiska inflytande inom regionalpolitiken. Detta för att skapa en hög reliabilitet i undersökningen.

Vi kommer i vår undersökning att utgå från fyra intervjufall som ligger till grund för vår analys av politiska sekreterarnas roll i Region Skåne. De fyra intervjufallen är Johan Chytraeus politisk sekreterare för Folkpartiet, Stefan Brandt politisk sekreterare för Miljöpartiet, Heidi Laine Lundgren politisk sekreterare för Socialdemokraterna, Mikael Persson politisk sekreterare för Vänsterpartiet. Vi har valt att genomföra intervjuerna med dessa personer eftersom de representerar två partier i majoritet och två partier i opposition. Detta för att undersöka vilka skillnader och likheter som existerar.

2 Intervjuerna

2.1 Arbetsuppgifter och arbetstid

Vilka arbetsuppgifter de politiska sekreterarna har kan variera kraftigt. Varje enskild partigrupp eller förtroendevald kan ha sina värderingar om hur de bäst kan dra nytta av de politiska sekreterarna. De enskilda landstingen/regionerna har sina egna rutiner och erfarenhet hur de politiska sekreterarna bör användas. Slutligen spelar även organisationsstrukturen en stor roll, hur nämnderna och beredningarna är uppdelade mellan partierna och regionråden. Därutöver kan det vara så att varje partigrupp har en sekreterare som ansvarar för hela partiet i landstinget eller kommunerna. Sekreterarnas arbetsuppgifter påverkas även av hur kommunen eller landstingens beredningsstrukturer ser ut. De politiska sekreterarnas arbetsuppgifter i både kommuner och landsting är i huvudsak just politiska men det förekommer även att administrativa arbetsuppgifter utförs. (Pierre m.fl. s 53 1988)

De politiska sekreterarnas roll i beredningsärendena består framför allt i att medverka i den politiska beredningen. När tjänstemännen från förvaltningen slutfört sin handläggning av ett ärende, kan de politiska sekreterarna ta vid. Deras arbetsuppgifter är då att undersöka partiets ställningstagande i ett tidigare skede, hur partiet agerat i frågan i högre beslutande organ (partistämman, kongress m.m.) eller hur partiet har agerat i samma fråga i andra kommuner eller landsting.

Både Chytraeus (FP) och Laine Lundgren (S) nämner att de som politiska sekreterare har till uppgift att göra omvärldsanalyser och bevaka att partiets riktlinjer följs i ärenden som kommer från nämnderna och förvaltningen. Enligt Pierre m.fl. (s 55) är det här de politiska sekreterarna fyller en av sina viktigaste funktioner eftersom de förtroendevalda sällan har tid att ägna en enda fråga så mycket tid.

En annan vanligt förekommande uppgift som både Brandt (MP) och Chytraeus (FP) berättar om, är att de fungera som de förtroendevaldas bollplank. Där politikerna kan diskutera nya idéer och tankegångar som inte tagit någon fastare form. Eftersom de politiska sekreterarna inte är förtroendevalda men ändå lojala mot partiet, kan det ibland vara lämpligare att diskutera sådana frågor med sekreterarna än med en annan förtroendevald inom partiet. Ofta rör det sig om en fråga som blivit principfråga mellan olika nämnder eller att en fråga p.g.a. av sin speciella karaktär behöver testas innan den förs fram i gruppen. (Pierre s. 55 1988)

De politiska sekreterarna har ofta stora möjligheter att ta egna initiativ och föra fram egna förslag om vilka frågor som bör aktualiseras. De kan på eget initiativ fånga upp frågor på ett tidigt stadium, genom sin närhet till förvaltningen och utreda dem innan de förs fram till politikerna. Arbetar den politiska sekreteraren för hela partigruppen, får han/hon ofta en samordnade funktion mellan de olika nämnderna. De förtroendevalda kan då vända sig till sekreteraren för att orientera sig om, hur andra nämnder ställt sig i en gemensam fråga.

Det mest av Johan Chytraeus (FP) arbetstid går ut på att sätta sig in i ärenden kring sjukvård och sedan kunna förmedla detta vidare till partikamrater runt om i region. Han beskriver att mycket av hans jobb är att vara en förlängd arm in partiet och berätta vad vilka frågor och ärenden som partiet driver i Region Skåne för partimedlemmarna (Johan Chytraeus)

För Chytraeus kan en arbetsdag se väldigt olika ut, då han är beroende av vad hans "chefer", folkpartiets regionråd Marita Sander-Schale och Gilbert Tribo, gör. När de sitter med i sammanträden och möten så är han med där men det händer även att de inte vill ha honom med sig. Han anser själv att han har en servicefunktion och att det viktigaste är att stötta de förtroendevalda. Den tiden han inte är uppbunden till politikerna är han med på andra möten där han representerar folkpartiet som stabsmöten med de andra politiska sekreterarna, möten med partiet eller möten med kommunerna. Då de politiker som han är knuten till sitter med i vårdproduktionsberedningen som vice ordförande (Marita Sander-Schale) och som ordförande i Närsjukvårdsberedningen (Gilbert Tribo) har Chytraeus som uppgift att skriva pressmeddelanden och hålla kontakt med journalister om vad som händer inom vårdcentralområdet i Skåne. Det är också dessa frågor han arbetar mest med.

Framtill den 17 september 2008 jobbade Chytraeus och en kristdemokratisk politisk sekreterare med en 30- sidig halvtidsrapport som summerade vad femklövern gjort sedan valet 2006. Den skickade ut till partikamraterna och följdes upp med en presskonferens. Mycket av hans jobb går även ut på att göra omvärldsanalyser bl.a. för att se hur femklövern uppfattas i media. Vilka debattartiklar som oppositionen lagt fram på sistone och om ett enskilt regionråd ska besvara den eller femklövern gemensamt. Samtidigt understryker han att mycket av hans arbete handlar om att behålla det förtroendet femklövern fått samt bygga upp ett starkare förtroendekapital bland väljarna inför nästa val. Chytraeus anser själv att han arbetar närmast politiken men påpekar att han samtidigt ska stötta tjänstemännen i nämnderna med information om de inte skulle få tag på ett regionråd.

En vanlig arbetsdag uppskattar Stefan Brandt (MP) att han till en stor del är kopplad till regionrådet Anders Åkesson som är ordförande i Folkhälsoberedningen. Då fungerar han mest som bollplank där Åkesson kan testa idéer med Brandt som handlar om aktuella politiska frågor, hur Miljöpartiet ska agera i politiska ärenden och vilka krav miljöpartiet kan ställa på samarbetspartnerna inom femklövern. En stor del av arbetstiden ägnas åt att läsa in sig på ärenden som är aktuella för beslut eller har beslutats. Resten av

arbetstiden ägnar han sig åt att skriva minnesanteckningar, insändare, debattartiklar och ibland tal för Åkesson. Dessutom är han ansvarig för femklöverns hemsida samt att han har kontakt med de miljöpartistiska nämndsledamöterna och nämndsekreterare. Dessa menar han är viktiga kontakter eftersom de vet vad som är på gång och kan informera vad som händer i regionens olika verksamheter. Han upplever att de politiska sekreterarna blir som ett kollektiv som precis som regionråden har sina hemligheter inför politikerna och tjänstemännen. Brandt upplever att han har en nära kontakt med de andra politiska sekreterarna inom femklöverna, då de ofta försöker hitta politiska lösningar på problem innan de kommer ut i nämnderna.

Den roll som Heidi Laine Lundgren (S) har som politisk sekreterare skiljer sig lite från de två tidigare nämnda på så sätt att hon inte är kopplat till något regionråden samt att hon är invald i regionfullmäktige (RF) och sitter med i hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN). Lundgren påpekar själv att hon kunde ha avsågts sig de politiska uppdragen för att undvika att sitta på två stolar men tilläger att hon är förtroendevald till RF och hon känner ett ansvar inför väljarna. Det är upp till henne själv att vara tydlig när hon är politisk sekreterare och när hon är förtroendevald.

Mellan de fyra socialdemokratiska politiska sekreterarna har de delat upp det så att Lundgren är ansvarig för media och kommunikation medan Daniel Hedén arbetar med hälso- och sjukvårdsfrågor samt arbetar med regionrådet som har hand om personalfrågor, medan Mattias Olsson bara arbetar med regionalutveckling samt Ida Johansson, som även är kansliansvarig, har en mer övergripande och nära kopplad till regionrådet och gruppledaren Uno Aldegren. Förutom mediekontakter har Lundgren på sitt ansvar att göra omvärldsanalyser. Vilket innebär att en nyhet i medierna kan leda till att hon kontaktar ett regionråd för uppföljning, hur ska oppositionen besvara de utspel som femklövern gjort, vilken nämnd är främst berörd av nyheten o.s.v. Det händer även att hon tar fram talpunkter och bakgrundsfakta inför och under debatter.

Mikael Persson (V) är den enda av de vi har intervjuat som arbetat två mandatperioder som politisk sekreterare, både i majoritet under mandatperiod 2002-2006 och i opposition under nuvarande mandatperiod. Den stora skillnaden tycker han ligger i att det är svårare att påverka besluten, att mindre energi läggs på att komma överens mellan partierna samt att kontakten med massmedia blir betydligt mindre. Men det gäller som oppositionsparti att inte bara vara emot femklöverns beslut utan också komma med alternativ, annars menar Persson att det är lätt att försvinna bakom den politiska majoriteten. Han menar att i all partiverksamhet är det så att en grupp människor diskuterar och kommer fram till en gemensam linje, sen är det den som är förtroendevald som går upp och argumentera för partiets linje. Här är det ungefär samma sak, bara det att när diskussionen är avslutad så är det han som har arbetstid och kan sätta sig in i frågorna på ett annat sätt.

Som politisk sekreterare måste du, enligt Persson, kunna hantera de politiska verktygen. Främst genom att stötta andra människor inom den politiska organisationen. En vanlig dag som politisk sekreterare består för Persson av att besvara frågor från allmänheten och partimedlemmar samt att förbereda ärenden som det är på väg att beslutas om. Som politisk sekreterare gör han mycket av det politiska grovjobbet, som exempel nämner han ett beslut ska tas om färdtjänsten i kollektivtrafiknämnden. Då är det han som på arbetstid ringer till handikappsföreningar och försöker kartlägga hur det fungerat tidigare. I och med att Vänsterpartiet nu sitter i opposition blir för Perssons del mest att han för protokollsanteckningar, reservationer och skriver på pressmeddelanden. Ofta gör han en grov skiss på en motion som sedan skickas iväg till den i regionstyrelsen som är ansvarig för frågan. Han skulle beskriva sin roll som en skuggskribent.

Persson ser också att det finns skillnader hur de politiska partierna väljer att använda de politiska sekreterarna, i de två stora partierna, Socialdemokraterna och Moderaterna, blir det tydligt att varje regionråd har en politisk sekreterare medan det i vänsterpartiet, med två politiska sekreterare, blir så att en arbetar med hälsa och sjukvård medan den andra tar mer ansvar för övrigt arbete.

De möten som Persson sitter med på är partiets gruppmöte som är en vecka innan RF. Då går partiets representanter igenom alla ärenden som ska behandlas plus vilka frågor som partiet vill lyfta genom motionsförslag och interpellationsförslag. Sen finns det ett mindre arbetsutskott där gruppleadaren, politiska sekreterarna och några till sammanträder. Under mötena går de igenom hur den löpande verksamheten fungerar och stämmer av så allting fungerar ute i nämnder där vänsterpartiet har representanter. Persson arbetar mycket med frågor som, berör infrastruktur, kollektivtrafik och känner att han ofta fungerar som en informationskanal inom partiet. Han ser det som sin uppgift att kontrollera så partimedlemmarna känner att de personer som sitter i RF representerar deras åsikter. På frågan om han känner att han har makt svarade han att ja, men det är bara en fråga hur mycket han använder den. Den som skriver texten är den faktiska makthavaren, och en stor del av vänsterpartiets regionpartiprogram har skrivits av Persson.

För framtiden ser Persson gärna att han arbetar vidare som politisk sekreterare men att de samtidigt handlar om att ha ett förtroende från väljarna och inom partiet. (Mikael Persson)

2.1.1 Rekrytering

Hur de politiska sekreterarna rekryteras kan se lite olika ut beroende på vilket parti och vilken nivå det handlar om. De flesta partierna väljer dock att genomföra en öppen process genom annonsering via hemsidan eller partiets egen tidning. (Johan Chytraeus)

Sedan införandet av politiska sekreterare har partierna själva rekryterat de som anses lämpliga för positionen. 1988 rekryterades 46 % av sekreterarna av de politiska partierna. 53 % av landstingsråden och 1 % på annat sätt. (Pierre m.fl. s 34, 1988) För att sekreterarna effektivt ska kunna assistera de förtroendevalda

med administrativt arbete krävs ofta ett mycket nära samarbete mellan den politiska sekreteraren och den förtroendevalda. Eftersom arbetet som politisk sekreterare till största delen innebär politiska frågor är det av stor betydelse att sekreterarna är partiljala.

1988 rekryterades den största delen av de politiska sekreterarna från partiorganisationen. . (Pierre m.fl. s 36, 1988)

De två partierna som skiljer ut sig i vår undersökning är Moderaterna och Vänsterpartiet. Moderaterna på så sätt att de använder sig av personlig rekrytering och att intervjuprocessen är betydligt kortare. (Linda Andersson (M) genom enkätsvar) Vänsterpartiet använder sig inte alls av annonsering utan låter istället partimedlemmarna rösta på de kandidater som de finner lämpliga. (Mikael Persson) Anledning till att vi har med rekryteringsprocessen i uppsatsen är för att få ett perspektiv på hur de politiska sekreterarna är kopplade till regionråden och partierna. Det är inte ett officiellt krav men att tillhöra partiet och dela partiets åsikter ses ändå som grundläggande krav för personer som anställs.(Stefan Brandt) Samtidigt är det ofta upp till partierna själva att utforma vilka arbetsuppgifter och arbetsområden som de politiska sekreterarna ska arbeta med. Här kan vi uttolka att det finns två typer av rekrytering, politiska och specialrekryterade. De politiska bygger ofta på ett tidigare engagemang inom partiet, bl.a. genom ungdomsförbundet eller uppdrag i kommunerna. Dessa personen arbetar ofta som en informationskanal till övriga partimedlemmar samt med övergripande politiska frågor. De specialrekryterade bygger i sin tur på att partiet behöver en person som är välinsatta och innehar en specialkompetens t.ex. media och kommunikation, personalfrågor eller ekonomifrågor för budgetarbete. (Heidi Laine Lundgren)

2.1.2 Mediekontakter

En stor del av de förtroendevaldas tid går åt till att svara på frågor från massmedia, besvara insändare och hålla kontakten med allmänheten. Dessa uppgifter överläts ofta till de politiska sekreterarna. Både Persson (V) och Lundgren (S) beskriver att en stor del av deras arbetstid går åt till att hjälpa de förtroendevalda med att fånga upp åsikter från partimedlemmar, ha hand om kontakterna med massmedia, svara på motioner och yttranden. Brandt är den enda av de vi intervjuat som brukar skriva tal till Regionrådet Anders Åkesson (MP). Interpellationer och interpellationssvar skrivs normalt av den förtroendevalda. Den politiska sekreterarens uppgift blir då att ta fram underlag till de förtroendevalda. En del av de politiska sekreterarna skriver själva motions- och interpellationssvar. En sådan arbetsfördelning förutsätter dock ett stort förtroende och en bra personkemi mellan sekreteraren och den förtroendevalda. (Pierre m.fl. s 58, 1988)

Stefan Brandt (MP) känner att han har en nära kontakt med de andra politiska sekreterarna och att de tillsammans försöker hitta politiska lösningar på problem innan de kommer ut i nämnderna. Brandt menar att det är här den politiska näsan kommer in, som känner av när det kan uppstå trubbel som media och oppositionen

kan förstora upp. Han tycker att mediekontakterna ökat mer och mer men samtidigt har han lärt sig trick för att få en nyhet i tidningen.

Den mediekontakt som Lundgren har brukar ha intensifieras i samband med möten för Regionstyrelsen (RS) och RF, då används främst pressmeddelanden för att nå ut till medierna, men andra vägar att nå ut används också som presskonferenser och genom information på Skånesocialdemokraternas hemsida.

2.1.3 Om rollen

Stefan Brandt räknar inte politisk sekreterare som ett politiskt uppdrag utan ser sig mer som någonting mellan politiken och förvaltningen. När han tog jobbet som politisk sekreterare bestämde han sig för att avsäga sig alla sina politiska uppdrag inom Region Skåne därför att han såg fullmäktigegruppen som sin arbetsgivare och för att han inte ville att det såg ut som om han gynnade sin egen politiska scen. Han tycker att den politiska världen i Region Skåne är alldeles för liten för att inte hamna i konflikt med sin egna politiska roll om han hade suttit på två stolar. Detta är punkten där man tydligast kan urskilja en inställning som skiljer sig väldigt mellan de olika politiska sekreterarna.

På frågan om han anser att han har makt svarade Brandt: ”Ja, på det sättet att jag att jag har en stor informell makt jag kan aldrig ställas till ansvar för inför folket genom val. Jag är en dold makthavare för folket” (Stefan Brandt)

Samtidigt påpekar Brandt att i vissa fall har han haft politiska förslag som klubbats igenom i RF men att det alltid finns en port och den heter Anders Åkesson. På samma gång har Brandt en stor respekt för att det är Åkesson som får ta de politiska smällarna om ett misstag begås. Parallellt finns den andra sidan av politiken menar Brandt. Som exempel ger han den obetalbara känslan han kände när femklövern fick igenom en kollektivtrafiksatsning som var värda 50-60 miljoner eller känslan när Hälsoval Skåne klubbades igenom. Att man genom politiken kan styra verkligheten och att han som person fått vara med i diskussionerna bakom kulisserna är en fascinerande känsla som är svår att sätta fingret på, men Brandt beskriver den som ett politisk gift. (Stefan Brandt)

Efter valet 2006 blev så att de borgerliga partierna (Moderaterna, Folkpartiet, Centern och Kristdemokraterna) fick ihop 72 mandat av 149 mandat (75 krävs för majoritet) och Socialdemokraterna och Vänsterpartiet fick ihop 60 mandat. (www.skane.se) Vid det här tillfället valde Miljöpartiet med sina 7 mandat att stödja det borgerliga blocket för att undvika minoritetsstyre samt att Sverigedemokraterna med sina mandat utestängdes från att ha inflytande över de politiska besluten. Brandt menar att samarbetet med det borgliga fungerar på regionalnivå men att det förmodligen aldrig skulle fungera på en nationell nivå. Men han påpekar att regionen har ett ansvar från staten och inom det ansvaret kan partierna enas över partigränserna. Han skulle gärna fortsätta arbeta som pol sek en mandatperiod till men i vilken majoritet för väljarna bestämma. Han tror att miljöpartiet kommer att göra en självständig kampanj för att sedan samarbeta med

dem som har det bästa erbjudandet, de som ger mest grön politik helt enkelt.
(Stefan Brandt)

Heidi Laine Lundgren (S) om sin roll som politisk sekreterare: ”Det är inte jag som bestämmer utan jag är med som en sidekick” Då Lundgren tidigare varit aktiv i facket (Kommunalarbetarförbundet) kan hon känna att hon tidigare arbetade med mer praktiska frågor som villkoren för arbetsmiljön och löner. Nu känns det inte alls lika uppstyrt, mest beroende på att ansvarsområdet är så mycket större nu enligt Lundgren. Men hon anser fortfarande att politiken är ett viktigt verktyg för ett bättre samhälle och en bättre arbetsmiljö. Det samarbete som finns mellan de politiska sekreterarna inom oppositionen sträcker sig främst till att diskutera budgetfrågor, så ett visst samarbete finns men det är betydligt mer om man sitter i majoritet menar hon. Hon kan tänkas sig att fortsätta arbeta som politisk sekreterare då hon gärna vill vara med om en mandatperiod i majoritet.
(Heidi Laine Lundgren)

Om hon ser på de personer som arbetar som politiska sekreterare i Region Skåne idag så är det en väldigt heterogen grupp men att alla är politiskt engagerade och där många halkat in på tjänsten genom ett banalskal. Samtidigt menar Lundgren är det upp till partierna själva att fylla den politiska sekreterarrollen med innehåll plus att mycket hänger på vilken typ av människor som partierna får tag på och vilka hjärtefrågor som prioriteras. För det som vill fortsätta arbeta med politik ser hon det som en bra plattform att utgå från då det knyts värdefulla kontakter. De politiska sekreterarna blir kunniga framförallt inom sakfrågor. Samtidigt lär hon sig mycket av regionpolitiker som i flera fall sysslat med politiken en längre tid plus att de har tillgång till tjänstemännen som lär henne saker. Som politisk sekreterare får man, enligt Lundgren, lära sig hela det politiska och praktiska spektrumet.

Chytraeus understryker att det handlar om att bygga upp korta kommunikationsvägar mellan politiken och förvaltningen, eftersom tjänstemännen ibland kan berätta om negativa effekter av de politiska beslut som fattats direkt till honom. Chytraeus ser gärna att han fortsätter arbete som politisk sekreterare, men samtidigt är han medveten om att hans tjänst är beroende av valresultat 2010:

”Det handlar om människor som inte är förtroendevalda men som jobbar med politiken och har politiken som uppdrag i en förvaltning.” (Johan Chytraeus)

Mikael Persson (v) om politiska sekreterare: ”Vilken roll man har när hela partigruppen är samlad kan jag tänka mig att i de olika partier har de politiska sekreterarna olika tydlig och stark profil, där är partitradition egentligen viktigare”

Samtidigt som han arbetat som politisk sekreterare har han suttit i RF samt beredningen för tillväxt och hälsa (BTH) i Nordöst. Persson tycker inte det är speciellt svårt att kombinera sina roller.

Det som blir komplicerat enligt Persson är det informationsövertag som han och gruppledaren innehar framför den vanlige fritidpolitikern som har tjänstledigt för att medverka i RF. Han tror inte att hans informationsövertag varit mindre om

han bara suttit som politisk sekreterare. Det som hade blivit annorlunda är det sätta han hade argumenterat. Som tjänsteman, menar Persson, har du en lägre profil. Den viktigaste erfarenheten, enligt Persson, är den praktiska kunskapen om hur parlamentariska nämndarbete fungerar. Persson menar att det inte går att bygga ett hus bara genom att titta på ritningen, du måste kunna hantera hammare och spik också.

3 Analysen

3.1 Analys av maktforum

För att se hur en aktör, i det här fallet de politiska sekreterare, förmår prägla sin omgivning utifrån de maktbegrepp vi använder har vi observerat tre maktforum som skiljer de intervjuade politiska sekreterarna åt: Påverkan genom media, påverkan genom en närhet till ett eller flera regionråd/gruppledare och inflytande i det egna partiet. Dessa maktforum har vi valt eftersom de visar vilken omfattning och spännvidd det finns inom rollen som politisk sekreterare.

3.1.1 Maktforumet media

Maktforumet media definierar vi genom vilken utsträckning de politiska sekreterarna har kontakt med journalister och hur de lyckas nå ut till med sitt politiska budskap genom pressmeddelanden, presskonferenser och information genom hemsidan. Detta är givetvis svårt att mäta utifrån de intervjuer vi gjort men vi utgår från de arbetsuppgifter som intervjuobjekten har beskrivit.

Av de politiska sekreterarna som vi intervjuat är Heidi Laine Lundgren den som utnyttjar detta maktforum mest. Vilket till stor del beror på att hon är anställd av socialdemokraterna för att behandla dessa frågor. Dessutom var det precis vad hon studerade till då hon har en fil kand. i medie- och kommunikationsvetenskap.(Heide Laine Lundgren) Detta är ett exempel på en specialrekrytering och visar på partiernas behov av specialkompetens för att nå ut till medierna.

Både Stefan Brandt och Johan Chytraeus använder sig av maktforumet media. Brandt på så sätt att han säljer in nyheter som egentligen inte är nyheter, eftersom han vet att journalisterna oftast inte har tid att läsa igenom de offentliga rapporterna från Region Skåne. Dessutom är han ansvarig för femklövers hemsida vilket ger honom ett stort inflytande för vilka nyheter som lyfts fram (Stefan Brandt) Chytraeus på det sättet att han skriver pressmeddelanden och håller kontakt med journalisterna om vad som händer inom vårdcentralområdet i Skåne. (Johan Chytraeus)

Mikael Persson är den politiska sekreterare, som vi intervjuat, som minst använder sig av maktforumet media. Det händer att han skickar ut pressmeddelanden men han hänvisar till effekten av att sitta i opposition gör han

blir mindre intressant för medierna och att massmedialogiken ofta bygger på politiska konflikter för att hitta en intressant vinkel. (Mikael Persson)

3.1.2 Maktforumet närhet till beslutsfattande

Maktforumet närhet till beslutsfattare utgår ifrån hur de intervjuade politiska sekreterarna är kopplade till sitt partis regionråd eller gruppledare. Samt om de medverkar på möten där det tas politiskt viktiga beslut som både påverkar regionen och partiet. Av de politiska sekreterarna som vi har intervjuat är det främst Johan Chytraeus och Stefan Brandt som använder sig av det maktforum då de är direkt knutna till sina regionråd. Brandt uppskattar att ungefär 30 % av hans arbetstid går åt till att diskutera och överlägga politiska frågor med regionrådet Anders Åkesson. Till Åkesson händer det även att Brandt skriver till tal. Dessutom sitter han med vid regionledningsmöten en gång i veckan, femklövermöten och gruppmöten i regionala tillväxtnämnden och kollektivtrafiknämnden. Därutöver har han möten med förtroendevalda från Miljöpartiet och diskuterar politiska ärenden som behandlas i de nämnder där de sitter. Samtidigt medger Brandt själv att flera av hans idéer klubbats i RF (Stefan Brandt)

Chytraeus har en liknande roll råd då han är kopplade till regionråden Gilbert Tribo och Marita Sander-Schale, han ser det främst som att han har en servicefunktion som hela tiden är behjälplig till regionråden. På samma sätt som Brandt medverkar Chytraeus vid regionledningsmötet. Chytraeus beskriver att det i stor grad är på dessa möten som Region Skåne styrs. (Johan Chytraeus)

I dessa avseende skiljer sig både Heidi Laine Lundgren och Mikael Persson från de två tidigare på så sätt att de inte är kopplade till något regionråd eller i vänsterpartiets fall gruppledare. Dock har Lundgren en viss närhet till beslutsfattande då hon sitter som ledamot i både RF och HSN. På ett mer direkt sätt har hon en närhet till beslutsfattandet men då hennes parti befinner sig i opposition är hon inte med och utformar politiken som de tidigare nämnda. (Heidi Laine Lundgren)

Även Mikael Persson sitter som ledamot i RF och BTH Nordöst. De övriga mötena som han är med på är partiets gruppmöte där alla ärenden som ska upp i RF går igenom samt ett mindre arbetsutskott inom partiet där den löpande verksamheten behandlas. Persson har även han en direkt närhet till beslutsfattande genom RF men den är främst kopplad till partiet. (Mikael Persson)

3.1.3 Maktforumet inflytande i partiet

Maktforumet inflytande i partiet definierar vi som vilket påverkan, den intervjuade politiska sekreteraren, har på partiets politik och om de fungerar som informationskanal inom partiet.

Den politiska sekreterare som vi anser har mest inflytande i partiet är Mikael Persson. Detta motiverar vi med att Persson i till en stor del var med och utforma vänsterpartiets regionala partiprogram. Han anser att en av hans viktigaste uppdrag är att fungera som en informationskanal till partimedlemmarna i Regionen, så att de medvetna om vilka beslut som fattas och vilken åsikt vänsterpartiet har i en specifik fråga. Eftersom vänsterpartiet är ett relativt litet parti i Skåne med två ombudsmän som server hela distriktet blir det att Persson har mycket kontakt med ombudsmännen och att det lilla gänget vänsterpartister som är heltidsanställda av naturliga skäl får komplettera inom partiet. (Mikael Persson)

Johan Chytraeus har inte på samma sätt som Persson inflytande över partipolitiken i regionen. Men han ser det som sitt jobb att vara en förlängd arm in i folkpartiet, genom att han ofta får sätta sig in i de ärendena som är aktuella och förklara dem för partimedlemmar. (Johan Chytraeus)

Stefan Brandt har på ett annat sätt än Persson och Chytraeus inflytande i partiet men det beror inte speciellt mycket på hans roll som politisk sekreterare utan tillhör de politiska uppdrag som han hade innan denna mandatperiod. Främst genom att han tio år satt med i styrelsen för Miljöpartiet Skåne och att han under en period var valberedningsordförande. Dessa uppdrag menar Brandt är en del av hans politiska styrka då han idag har god kontakt med de förtroendevalda för Miljöpartiet. (Stefan Brandt)

Den politiska sekreterare som minst inflytande i partiet är Heidi Laine Lundgren. Hennes kontakt med regionens partimedlemmar är relativt begränsad och hennes inflytande över partipolitiken i Skåne är liten då hon inte är kopplad till något regionråd. Samtidigt hänger det ihop med att hon representerar ett större parti där politiska sekreterarna kan vara mer specialiserade. (Heidi Laine Lundgren)

3.2 Mellan politiken och förvaltningen

Även om de politiska sekreterarna är tydligt vigda åt politiken är de fortfarande anställda av Region Skåne i en tjänstemannasposition. Otydligheten var gränserna går var påtagliga ett flertal gånger under intervjuerna och flera av de politiska sekreterarna erkände att ibland hamnar man i oklara situationer. (Stefan Brandt)

Tjänstemännen ska inte se de politiska sekreterarna som ”mellanchefer” eller något liknande. De politiska sekreterarna är där för att assistera tjänstemännen i sitt arbete och de kan använda de politiska sekreterarna som rådgivare och bollplank. Chytraeus beskrev hur det ibland kan vara lättare för tjänstemännen att tala med honom än politikerna i regionen. I synnerlighet när ett politiskt beslut inte uppnått önskat resultat och tjänstemännen ska förklara varför. (Johan Chytraeus)

Ämnet där det råder störst splittring i form av åsikter var ifall man som politisk tjänsteman även kan ha politiska uppdrag, speciellt i Region Skåne.

Här finns en tydlig åsiktsskillnad mellan t.ex. Stefan Brandt som hävdar att man aldrig kan göra en skillnad mellan sina roller även om man tror det och borde de som hamnar i en sådan situation avsäga sig sina politiska uppdrag. Vilket han själv också gjorde. (Stefan Brandt)

Chytraeus har en liknande tankegång men fastnade för att det i slutändan är ett demokratiskt problem om ett fåtal personer åtar sig flera tunga och viktiga poster oavsett om det är på kommunal, regional eller nationell nivå. (Johan Chytraeus)

En annan åsikt fördes fram av Heidi Laine Lundgren och Mikael Persson. Lundgren sitter både som politisk sekreterare, ledamot i RF och HSN. Hon motiverar sina val med att hon i slutändan är förtroendevald av folket och att det går att hålla isär rollerna när det måste. En enorm fördel med att ha den sitsen är att individen får ett stort informationsövertag mot övriga kolleger. (Heidi Laine Lundgren) Mikael Persson ser inget problem att ha två roller eftersom han tjänar partiet i båda fallen. Därför gör det ingen skillnad.

Det finns alltså en stor åsiktsspridning och inga klara regler hur de politiska sekreterarna ska förhålla sig till en sådan diskussion.

Det mest troliga när det gäller de politiska sekreterarna och tjänstemännen är att de på en regionalnivå arbetar med liknande saker även om de förstnämnda är klart närmast politiken. Lundquist (1994 s87f.) menar att en del statsvetare hävdar att det visst finns en avgörande skillnad då politikerna arbetar med värden och målsättningar, medan tjänstemännen bara rationellt ska verkställa det som politikerna beslutat. Här hamnar de politiska sekretärerna återigen i märklig situation då de både varit med att arbeta fram målsättningar och arbetar nära tjänstemän som ska genomföra besluten.

3.3

Enkätundersökningen

För att fördjupa och komplettera vårt material skickades en enkätundersökning ut till de politiska sekreterarna i regionen som inte intervjuades. Av dessa svarade drygt en tredjedel (6st) vilket vi ändå tycker är fullt tillräckligt för att få en större förståelse av de politiska sekreterarnas roll i Region Skåne. Politiska sekreterare från alla de representerade partier svarade förutom kristdemokraternas. Vi ser inte det som ett stort avbräck då deras politiska sekreterare i högra påminner om folkpartiets

Frågorna rörde utbildning, ålder, rekrytering, aktiv tid i partiet och som politisk sekreterare. Målet var att bredda bilden av de politiska sekreterarna och på så sätt teckna en generaliserande bild över de politiska sekreterarna.

Av svaren kan tydligt skönjas att det är en ganska jämn fördelning av kvinnor och män. De flesta är mellan 30-35 år även om deras tid som partimedlem varierar. Kortast tid som partimedlem hade moderaternas politiska sekreterare. Det finns även några politiska sekreterare runt 60-års åldern men knappt någon mellan dessa båda åldersspann.

Det var en överväldigande majoritet av de politiska sekreterarna som hade en akademisk examen och alla utom två hade tagit sin examen vid Lund universitet. Bilden vi fick av enkätundersökningen bekräftade vad som framkommit under intervjuerna. Alla vi intervjuade sa att man som politisk sekreterare alltid var i tjänst och beredd på att arbeta. Detta förklarar troligen varför det knappt är någon politisk sekreterare i Region Skåne mellan 35-60 år. Det ter sig svårt att kombinera ett jobb där man alltid är i tjänst med ett familjeliv. (Heidi Laine Lundgren)

Samtidigt framkom det igenom genom intervjuerna och datamatriken att många skulle kunna tänka sig att arbeta vidare med politiken och de ser jobbet som politisk sekreterare som en bra plattform för fortsatt politiskt arbete då de genom jobbet knyter värdefulla kontakter, får bra meriter och arbetar nära kunnig politiker och tjänstemän. (Johan Chytraeus och Heidi Laine Lundgren)

Dessutom fick vi uppfattningen att det är stor omsättningen av personer som innehar tjänsten politisk sekreterare, detta tror vi beror på att tjänsten är politiskt tillsatt och endast vara i en mandatperiod för att sedan omförhandlas efter nästa val.

- Vilken roll spelar den politiske sekreteraren i den politiska förvaltningen?
- Hur fungerar rekryteringen av de politiska sekreterarna?
- Vilka generella likheter och skillnader kan skådas mellan partierna?
- Vilket inflytande och makt har de politiska sekreterarna i sin organisation?
- Vilka maktforum finns att tillgå för de politiska sekreterarna? Samt hur utnyttjar de dessa maktforum?

4 Sammanfattning

4.1 Slutdiskussion

Vi har i den här uppsatsen försökt besvara en mängd frågor kring de politiska sekreterarna i Region Skåne. Detta har vi gjort genom samtalsintervjuer som kompletterats av en enkätundersökning. Genom intervjuerna har vi kunnat få fram att de politiska sekreterarna i Region Skåne främst har en servicefunktion, informationsfunktion och att de i enstaka fall är med utformar politiken. De flesta av de vi intervjuat håller med om den allmänna beskrivningen att de har en serviceroll för de folkvalda politikerna. I vissa fall är de nära knutna till regionråden och innehar ungefär samma arbetsområde som dessa. Medan de i andra fall har en mer övergripande roll inom partiet eller en mer detaljerad roll som är mer inriktad mot exempelvis kollektivtrafik, sjukvården eller personalfrågor.

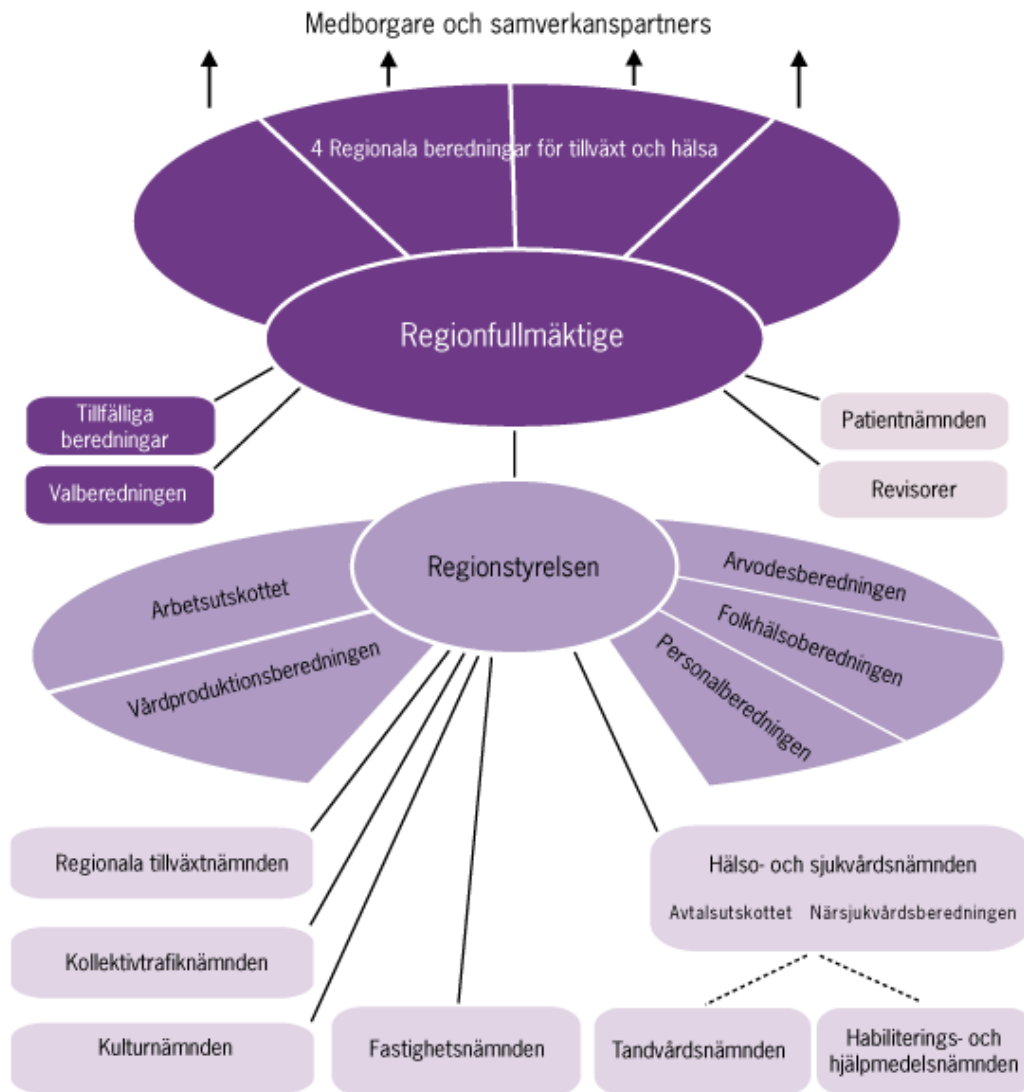
Eftersom det i hög grad är upp till partierna själva att utforma vilka arbetsuppgifter som de politiska sekreterarna ska arbeta med. Finns det stora variationer mellan partierna beroende på partiernas storlek, om partiet befinner sig i opposition eller majoritet, samt vilka frågor som partiet prioriterar. Utifrån dessa förutsättningar har vi försökt reda ut de frågor som vi ställde inledningsvis. Den roll de fyller i den politiska förvaltningen kan på många sätt beskrivas som en bro mellan politikerna och tjänstemännen, där de politiska sekreterarna genom sina korta kommunikationsvägar åt båda hållen kan hålla sig uppdaterad om vilka målsättningar politikerna har och hur de verkställs av förvaltningen.

Vidare har vi sett att rekryteringsprocessen i stort sett ser likadan i alla partier förutom i Vänsterpartiet, som väljer sina sekreterare, och Moderaterna. På frågan vilka maktforum de politiska sekreterarna kan använda sig av i sitt arbete. Har vi dragit slutsatsen att de politiska sekreterarna som är kopplade till regionråd i majoritet har lättare att utöva makt, då de är med och utformar besluten och till stor del är med bakom kulisserna fram till de politiska besluten är fattade och de har möjlighet att följa upp hur besluten verkställs och implementeras av förvaltningen i nämnder, beredningar och på sjukhusen. För de politiska sekreterare som befinner sig i opposition handlar det till stor del att hitta alternativa lösningar till majoritetens beslut.

Vi har i vår uppsats försökt utröna hur och var de politiska sekreterarna kommer in i den politiska processen. Vid införandet av politiska sekreterare i början på 1980-talet var deras roll att assistera de förtroendevalda med

bakgrundsmaterial och administrativa uppgifter. På senare tid har deras roll skiftat mot att vara en politisk rådgivare med stor möjlighet att påverka den politiska besluten. Samtidigt tyder de flesta tendenser kring en ökad professionalisering inom politiken att de politiska sekreterarna kommer att spela en allt större roll i framtiden, någonstans mellan politiken och förvaltningen.

5 Bilaga 1: Den politiska organiseringen i Region Skåne

6 Bilaga 2: Enkätundersökningen

Partibeteckning	Ålder	Kön	Antal år som aktiv i partiet
Folkpartist	29	Man	9
Miljöpartist	40	Man	17
Socialdemokrat	32	Kvinna	6
Vänsterpartist	37	Man	19
Socialdemokrat	30	Man	12
Moderat	30	Kvinna	2
Sverigedemokrat	33	Man	12
Centerpartist	62	Man	45
Miljöpartist	60	Kvinna	20
Moderat	31	Kvinna	3

Partibeteckning	Antal politiska uppdrag utanför Region Skåne	Rekrytering
Folkpartist	2 (ersättare i utbildningsnämnden och kommunfullmäktige i Lund)	öppen inom partiet, genom interntidningen
Miljöpartist	0	öppen inom partiet
Socialdemokrat	0	öppen inom partiet genom hemsidan
Vänsterpartist	0	Vald på möte av distriktstyrelsen
Socialdemokrat	1, (sitter i stadsdelsfullmäktige i Rosengård i Malmö kommun)	öppen, genom partiorganisationen
Moderat	1 (ersättare i Fritidsnämnden i Malmö kommun)	Personligt rekryterad
Sverigedemokrat	2 (kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i Klippan kommun)	Intern rekryterad genom annonsering
Centerpartist	0	genom partiorganisationen
Miljöpartist	0	öppen inom partiet
Moderat	1 (vice ordförande i Moderatkvinnorna i Skåne)	intervju med femklövers stabschef

7 Referenser

Andersson, Karl Gustav, 2007-02-13. *Om regionråd och gruppleddare*
<http://www.skane.se/templates/Page.aspx?id=33300> Hämtad 2009-01-07

Andersson, Karl Gustav, 2007-02-13. *Region Skånes politiska sekreterare*
<http://www.skane.se/templates/Page.aspx?id=33291> Hämtad 2009-01-07

Andersson, Karl Gustav, 2007-02-12 *Politiska organ*
<http://www.skane.se/templates/Page.aspx?id=33240> Hämtad 2009-01-07

Andersson, Linda, Politisk sekreterare Moderaterna (Region Skåne) 14 december 2008 (från enkätundersökning)

Brandt, Stefan, Politisk sekreterare Miljöpartiet. (Region Skåne) 15 december 2008

Chytraeus, Johan, Politisk sekreterare Folkpartiet. (Region Skåne) 9 december 2008

Esaiasson, Peter – Gilljam Mikael – Oscarsson Henrik – Wängnerud, Lena, 2007. *Metodpraktikan konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Tredje upplagan. Nordstedt juridik: Vällingby

Flemark Bengt, 2006-09-29 *Slutgiltiga valresultatet för regionfullmäktige*
<http://www.skane.se/templates/page.aspx?id=153741> Hämtad 2009-01-07

Hilborn, Ingegärd – Hjert Christer – Petersén Leif – Reinholdsson Jonas – Reuterfors-Mattson Irene – Riberdahl, Curt – Torngren, Håkan – Wiksell, Staffan. 2001. *Kommunallagen kommenterar och praxis*. Stockholm: Kommentus förlag

Laine Lundgren Heidi, Politisk sekreterare Socialdemokraterna (Region Skåne) 10 december 2008

Lindgren, Lena, 2008. "Ledningsarenor för effektiv styrning i kommuner och landsting" *Sveriges kommuner och landsting*, 49 sidor.

Lundquist, Lennart, 1994. *Statsvetenskaplig förvaltningsanalys*. Lund: Studentlitteratur

Lundquist, Lennart, 1993. *Det vetenskapliga studiet av politik*. Lund: Studentlitteratur

Persson, Mikael, Politiska sekreterare Vänsterpartiet (Region Skåne) 19 december 2008

Petersson, Olof, 1991. *Makt- En sammanfattning av maktutredningen*. Stockholm: Allmänna Förlaget

Pierre, Jon – Rosengren-Gårdbäck Anneli, 1988. *Fyra år med politiska sekreterare*. Stockholm: Allmänna förlaget

Sveriges riksdag, 2009-01-07, *Politisk sekreterare*

<http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=53&ordID=529&sokord=&bokstav=P> Hämtad 2009-01-07